

Acht op de tien ouders stellen brief van de zorgverzekeraar over tandartsbezoek door kinderen tot 18 jaar op prijs

Aafke Victoor, Anne Brabers, Marloes Meijer en Judith de Jong

Recentelijk verscheen in de media dat een deel van de kinderen tot 18 jaar niet naar de tandarts gaat. Dit leidde tot discussie of zorgverzekeraars ouders moeten wijzen op het feit dat een bezoek aan de tandarts voor kinderen tot 18 jaar gedekt wordt uit het basispakket. Onderzoek binnen het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg laat zien dat acht op de tien ouders dit op prijs zouden stellen. Ook zijn volgens ouders meer dan negen op de tien kinderen tot 18 jaar in 2019 ten minste één keer naar de tandarts geweest. Indien een kind niet naar de tandarts is geweest, is de meest genoemde reden hiervoor dat het kind nog geen tanden heeft. De kosten lijken nauwelijks een rol te spelen bij het niet naar de tandarts gaan. Mogelijk komt dit omdat negen op de tien ouders weten dat tandheelkundige zorg voor kinderen tot 18 jaar gedekt wordt uit het basispakket en dat hiervoor geen eigen risico geldt.

Bezoek aan de tandarts door kinderen tot 18 jaar

Vanaf het doorkomen van het eerste tandje, maar in elk geval vanaf 2 jaar, is het belangrijk dat ouders met hun kinderen naar de tandarts gaan. Recentelijk verscheen in de media, naar aanleiding van een brandbrief van de Associatie Nederlandse Tandartsen (ANT) [1]¹, dat zo'n 600.000 kinderen tot 18 jaar nooit naar de tandarts gaan [bijvoorbeeld 2, 3]. Daarbij wordt als reden voor het niet naar de tandarts gaan genoemd dat ouders vrezen dat ze moeten betalen voor het bezoek van hun kinderen. Voor verzekerden tot 18 jaar worden de meeste tandartskosten echter volledig gedekt via de basisverzekering. Ook vallen de kosten niet onder het eigen risico [4]. De ANT vindt dat verzekeraars ouders van kinderen tot 18 jaar die geen tandarts bezoeken een brief moeten schrijven. Uit een experiment dat een verzekeraar daarop uitvoerde, bleek dat bijna de helft van de ouders na het ontvangen van de brief met hun kind naar de tandarts ging [2]. Tijdens het Algemeen Overleg van de Tweede Kamer in september jl. zijn vragen gesteld of niet alle zorgverzekeraars een dergelijke brief naar ouders moeten sturen, of dat via televisie en internet campagne moet worden gevoerd over het feit dat tandartskosten voor kinderen vergoed worden [5].

Naar aanleiding van de bovenstaande discussie heeft het Nivel half december 2019 een vragenlijst voorgelegd aan leden van het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg. Het doel was antwoord te

---

¹ Het aantal van 600.000 kinderen lijkt het ANT te baseren op het feit dat volgens Vektis ongeveer 1 op de 5 kinderen niet naar de tandarts gaat.

krijgen op de volgende vragen: 1) *Gaan ouders en hun kinderen tot 18 jaar naar de tandarts? En zo nee, waarom niet?* 2) *Weten ouders dat tandheelkundige zorg voor kinderen tot 18 jaar gedekt wordt uit het basispakket en dat hiervoor geen eigen risico geldt?* En 3) *Hoe zouden ouders het vinden als de zorgverzekeraar een brief stuurt om hen te wijzen op het feit dat ze nog niet naar de tandarts zijn geweest met hun kinderen tot 18 jaar?* De resultaten hieronder zijn gebaseerd op de antwoorden van 210 ouders met kinderen onder de 18 jaar. De meeste ouders hadden één (35%) of twee (48%) kinderen tussen de 0 en 17 jaar. In totaal ging het om 396 kinderen met een gemiddelde leeftijd van 9 jaar.

Grootste deel van de ouders en kinderen gaat naar de tandarts

Ruim negen op de tien ouders zeggen dat ze in 2019 naar de tandarts zijn geweest (94%). Ongeveer een kwart is één keer geweest (27%), bijna de helft twee keer (48%) en twee op de tien (19%) meer dan twee keer. Ook ruim negen op de tien kinderen (93%) zijn volgens hun ouders tenminste één keer bij de tandarts geweest in 2019. 7% van de ouders geeft aan dat hun kind niet bij de tandarts is geweest. Het merendeel van de kinderen is volgens de ouders twee keer bij de tandarts geweest in 2019 (61%). 18% is één keer geweest en 14% meer dan twee keer.

Als de kinderen niet naar de tandarts zijn geweest, komt dit volgens de ouders omdat ze nog geen tanden hebben (n=15) of omdat de ouders het (nog) niet nodig vinden (n=10) (zie Tabel 1).

Tabel 1 **Waarom zijn kinderen tot 18 jaar in 2019 niet naar de tandarts geweest? (Meerdere antwoorden mogelijk)* (n=24)**

Reden	n
Mijn kind heeft nog geen tanden	15
Ik vind het (nog) niet nodig om mijn kinderen naar de tandarts te laten gaan	10
Het is er niet van gekomen	1
Mijn kinderen hebben geen ernstige klachten gehad	1

* De volgende redenen met betrekking tot waarom kinderen tot 18 jaar niet naar de tandarts zijn geweest zijn niet aangekruist door de respondenten: "Weet ik niet" (dit antwoord kon niet in combinatie met andere antwoorden), "Mijn kinderen komen niet graag bij de tandarts", "Ik zag op tegen de behandeling van mijn kinderen", "Mijn kinderen zagen op tegen de behandeling", "Ik zag op tegen eventuele kosten die ik zou moeten betalen voor het bezoek van mijn kinderen aan de tandarts".

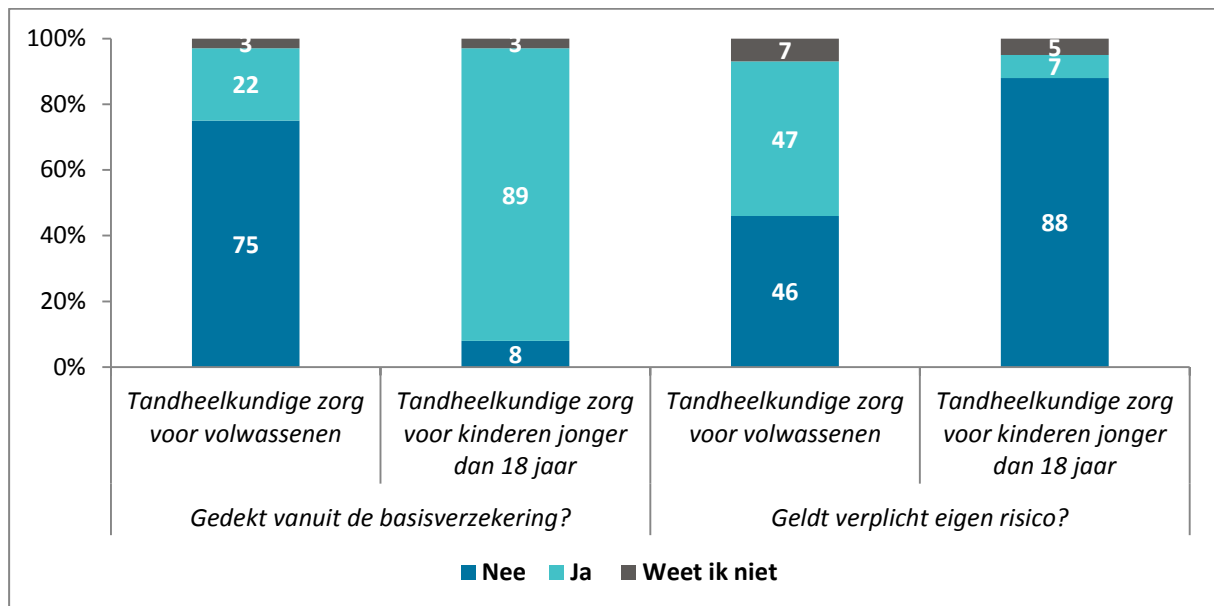
Negen op de tien ouders weten dat tandartsbezoek tot 18 jaar gedekt wordt

Tandartsbezoek voor kinderen tot 18 jaar wordt gedekt vanuit de basisverzekering. Uit Figuur 1 blijkt dat één op de tien (11%)² ouders dit niet correct weet. Driekwart (75%) geeft correct aan dat voor volwassenen een bezoek aan de tandarts niet gedekt wordt uit de basisverzekering. Figuur 1 laat zien

² Optelsom van 'Weet ik niet' (3%) en het foute antwoord 'Nee' (8%).

dat 88% weet dat voor kinderen tot 18 jaar geen eigen risico geldt. Daarentegen denkt 47% ten onrechte dat een bezoek aan de tandarts voor volwassenen wel ten laste komt van het eigen risico.

Figuur 1 Kennis over of tandheelkundige zorg voor volwassenen en kinderen jonger dan 18 jaar gedekt wordt uit de basisverzekering en of hier het verplicht eigen risico voor geldt (n=208-210)*

* De juiste antwoorden zijn voor gedekt vanuit de basisverzekering "Nee" voor volwassenen en "Ja" voor kinderen jonger dan 18 jaar. Voor zowel volwassenen als kinderen geldt geen verplicht eigen risico voor tandheelkundige zorg.

Ouders stellen een brief van de zorgverzekeraar op prijs

Aan de ouders is gevraagd of zij het op prijs stellen dat wanneer hun kinderen nog niet naar de tandarts zijn geweest, de zorgverzekeraar een brief stuurt waarin zij erop gewezen worden dat hun kinderen kosteloos naar de tandarts kunnen gaan. Het merendeel (80%) van de ouders stelt dit op prijs. Een dergelijke brief wordt op prijs gesteld vanwege verschillende redenen. Uit Tabel 2 (zie ook Figuur 2 voor een aantal quotes) blijkt dat de belangrijkste reden is dat een brief volgens de ouders informatief is en duidelijkheid schept (bijvoorbeeld: "altijd fijn om van zoiets op de hoogte te zijn"). Ook geven ouders aan dat het de drempel verlaagt om naar de tandarts te gaan als benadrukt wordt dat het bezoek kosteloos is (bijvoorbeeld: "als ik het financieel moeilijk zou hebben, is het fijn te weten dat geld geen belemmering is voor tandzorg aan mijn kind"). Twee op de tien ouders geven aan een brief niet te waarderen. De belangrijkste reden hiervoor is dat zij vaak al op de hoogte zijn (bijvoorbeeld: "ik ben hiervan al op de hoogte").

Tabel 2 *Waarom stellen ouders advies van de zorgverzekeraar al dan niet op prijs (antwoorden van de open vraag gecategoriseerd) (n=141 respectievelijk n=38)?*

		n(%)
Stelt advies wel op prijs omdat...	Een brief is informatief en schept duidelijkheid	64(45)
	Een brief verlaagt de drempel om naar de tandarts te gaan, omdat wordt benadrukt dat het bezoek kosteloos is	30(21)
	Een brief dient als herinnering om naar de tandarts te gaan	19(13)
	Het is belangrijk dat kinderen naar tandarts gaan	17(12)
	Goede service hoort bij het takenpakket van de zorgverzekeraar	6(4)
	Overig	5(4)
		n
Stelt advies niet op prijs omdat...	Mensen zijn er al van op de hoogte dat kinderen tot 18 jaar kosteloos naar de tandarts kunnen gaan	23
	Overig*	6
	Het tandartsbezoek is de verantwoordelijkheid van de ouders	5
	Mensen gaan al met hun kinderen naar de tandarts	4

* Voorbeelden van antwoorden die hier werden genoemd zijn "Alles is eenvoudig terug te vinden. Daarnaast is de zorg dermate belangrijk dat deze kosten geen probleem zouden moeten zijn (mogelijk wel voor minder bedeelden!)", "krijg al post genoeg", "niet nodig", "Omdat ze dan wel weer wat anders bedenken wat wel kosten meebrengt zoals mondhygiëniste of beugels"

Figuur 2 *Waarom stellen ouders advies van de zorgverzekeraar al dan niet op prijs (quotes)?*

Tot slot

Naar aanleiding van berichten in de media over dat een deel van de kinderen tot 18 jaar niet naar de tandarts gaat, kwam er discussie of zorgverzekeraars ouders moeten wijzen op het feit dat een bezoek aan de tandarts voor kinderen tot 18 jaar gedekt wordt uit het basispakket. Onze resultaten laten zien dat het merendeel van de ouders dit op prijs zou stellen. Verzekeraars zouden, wat hen betreft, hierover persoonlijk zorgadvies kunnen geven aan ouders. Een brief kan hen helpen om de

juiste zorg te krijgen, kan duidelijkheid scheppen en de service hoort volgens een aantal ouders bij het takenpakket van de verzekeraar.

Onze resultaten laten ook zien dat volgens ouders ruim negen op de tien kinderen tot 18 jaar (93%) in 2019 ten minste één keer naar de tandarts zijn geweest. Indien een kind niet naar de tandarts is geweest, is de meest genoemde reden hiervoor dat het kind nog geen tanden heeft. De kosten lijken nauwelijks een rol te spelen bij het niet naar de tandarts gaan. Mogelijk komt dit omdat negen op de tien ouders weten dat tandheelkundige zorg voor kinderen tot 18 jaar gedekt wordt uit het basispakket en dat hiervoor geen eigen risico geldt.

Het percentage kinderen tot 18 jaar dat volgens ouders naar de tandarts gaat, is vergelijkbaar met wat het CBS vond in een gezondheidsenquête [6]. Volgens die enquête had 95% van de 4-11 jarigen en 97% van de 12-17 jarigen contact met de tandarts in 2018. Het CBS concludeerde dat er in de enquête waarschijnlijk sprake is geweest van sociaal wenselijke antwoorden. Declaratiegegevens van Vektis laten namelijk zien dat in 2018 82% van de kinderen van 4 tot en met 11 jaar contact heeft gehad met de tandarts. Onder 12 tot en met 17 jarigen was dit 81% [6]. Ook onze respondenten kunnen sociaal wenselijke antwoorden hebben gegeven. Daarnaast is het goed mogelijk dat met vragenlijstonderzoek niet de meest kwetsbare groepen bereikt worden, zoals mensen met sociale en financiële problematiek. Het is de vraag in hoeverre deze groepen op de hoogte zijn van regelingen binnen de gezondheidszorg, bijvoorbeeld dat tandheelkundige zorg voor kinderen jonger dan 18 jaar gratis is. Voor vervolgonderzoek zal daarom niet alleen met vragenlijsten, maar ook op andere manieren inzicht moeten worden verkregen in waarom kinderen tot 18 jaar niet naar de tandarts gaan.

Het onderzoek

In december 2019 ontving een steekproef uit het Consumentenpanel Gezondheidszorg, namelijk alle panelleden tussen de 25 en 56 jaar (N=896) die online vragenlijsten invullen, een online vragenlijst over het bezoeken van de tandarts door kinderen jonger dan 18 jaar. 460 panelleden vulden de vragenlijst in (respons 51%). Hiervan gaven 210 respondenten aan kinderen jonger dan 18 jaar te hebben. Deze groep heeft de vragenlijst verder ingevuld. De resultaten gepresenteerd in dit factsheet zijn dan ook gebaseerd op hun antwoorden.

De ouders en hun kinderen

Van de 210 respondenten die kinderen jonger dan 18 jaar hebben, was 62% vrouw. De gemiddelde leeftijd van de ouders was 43 jaar. Ruim de helft van de ouders (54%) heeft een hoog (HBO/universiteit) opleidingsniveau, 30% een middelbaar opleidingsniveau en 3% een laag opleidingsniveau (tot en met LBO). Van 14% van de ouders is het opleidingsniveau onbekend. In totaal gaven de 210 ouders aan 396 kinderen tot 18 jaar te hebben. De gemiddelde leeftijd van de kinderen was 9 jaar. 15% was 0 tot en met 3 jaar, 54% 4 tot en met 12 jaar en 31% 13 tot en met 17 jaar.

Meer weten

U vindt deze publicatie en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties. Meer informatie over het Consumentenpanel: ga naar www.nivel.nl/consumentenpanel of e-mail naar consumentenpanel@nivel.nl. Ook kunt u de volgende publicatie downloaden: Consumentenpanel Gezondheidszorg: basisrapport met informatie over het panel (2015).

Titelgegevens van deze publicatie

De gegevens uit deze publicatie mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt: A. Victoor, A.E.M. Brabers, M. Meijer & J.D. de Jong, Acht op de tien ouders stellen brief van de zorgverzekeraar over tandartsbezoek door kinderen tot 18 jaar op prijs. Utrecht: Nivel, 2020.

Literatuur

- [1] [https://www.ant-tandartsen.nl/uploads/downloads/briefBruinsDSW06092019Definitief_\(in_vormgeving\)-samengevoegd.pdf](https://www.ant-tandartsen.nl/uploads/downloads/briefBruinsDSW06092019Definitief_(in_vormgeving)-samengevoegd.pdf)
- [2] Van Heerde J. Veel kinderen gaan nooit naar de tandarts, maar hoe los je dat op? Trouw; 6 september 2019, geraadpleegd via <https://www.trouw.nl/binnenland/veel-kinderen-gaan-nooit-naar-de-tandarts-maar-hoe-los-je-dat-op~bd57539b/>
- [3] NOS.nl. '600.000 kinderen nooit naar de tandarts', zorgverzekeraars doen te weinig. NOS.nl; 6 september 2019, geraadpleegd via <https://nos.nl/artikel/2300521-600-000-kinderen-nooit-naar-de-tandarts-zorgverzekeraars-doen-te-weinig.html>
- [4] Zorginstituut Nederland. Tandarts en mondzorg (Zvw). Geraadpleegd op 31 januari 2020, via <https://www.zorginstituutnederland.nl/Verzekerde+zorg/t/tandarts-en-mondzorg-zvw>
- [5] Tweede Kamer der Staten Generaal. Verslag van een Algemeen Overleg Langdurige Zorg, Zorg en Maatschappelijke ondersteuning. d.d. 11 september 2019, verslag vastgesteld 12 oktober 2019.

[6] CBS. Staat van de mondzorg – Vraag naar mondzorg – Tandartsbezoek. Geraadpleegd op 31 januari 2020, via <https://www.staatvandemondzorg.nl/vraag-naar-mondzorg/tandartsbezoek/>